

TISKOVÁ ZPRÁVA

Olomouc 24. dubna 2023

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

ŠLECHTITELÉ MAJÍ ENORMNÍ ZÁJEM O VĚDECKÉ POZNATKY. APLIKAČNÍ LABORATOŘ PRO ZEMĚDĚLSKÝ VÝZKUM SE PROTO ROZŠÍRUJE

Olomoucká Aplikační laboratoř pro zemědělský výzkum zítra otevírá nové prostory. Slavnostní otevření se uskuteční v úterý 25. dubna ve 13:00 v Centru strukturní a funkční genomiky rostlin Ústavu experimentální botaniky AV ČR (ÚEB) v Olomouci. Rozšíření bylo nezbytné kvůli rostoucímu zájmu šlechtitelů o služby, které pracoviště poskytuje.

Aplikační laboratoř pro zemědělský výzkum vznikla v roce 2017 díky podpoře programu Akademie věd ČR [Strategie AV21](#). Laboratoř je zařízením, ve kterém vědci přímo spolupracují se šlechtiteli.

„Před šesti lety, když jsme laboratoř zakládali, jsme netušili, že zájem o ni bude tak velký,“ uvedl koordinátor výzkumného programu [Potraviny pro budoucnost](#) Strategie AV21 Jaroslav Doležel. Podle vedoucího Centra strukturní a funkční genomiky rostlin ÚEB Jana Bartoše se podařilo navázat spolupráci s řadou šlechtitelských firem působících v ČR. „Obrací se na nás ale i pěstitelé, zemědělské firmy, státní správa a další instituce. Nic lepšího jsme si nemohli přát a považujeme to za velký úspěch,“ dodal Jan Bartoš.

Laboratoř dosud využívala prostory olomouckého pracoviště ÚEB. Nová přístavba, do které se přestěhuje, navazuje na stávající budovu. Stavba byla financována převážně z prostředků Akademie věd ČR, trvala rok a půl a stála 50 milionů korun.

Rychlý přenos do praxe

„Velmi rádi jsme tímto způsobem podpořili činnost aplikační laboratoře. Její působení totiž beze zbytku naplňuje jeden z cílů Akademie věd ČR, kterým je přenos základního výzkumu do praxe, což považuji za zásadní,“ řekla předsedkyně AV ČR Eva Zažímalová.

Právě rychlejší přenos nejnovějších vědeckých poznatků do šlechtitelské praxe považuje za důležitý i ředitel ÚEB Jan Martinec. „Šlechtěním kvalitnějších, odolnějších a výnosnějších odrůd zemědělských plodin můžeme v budoucnu předejít problémům s nedostatkem potravin v důsledku rostoucí světové populace, změny klimatu, nedostatku půdy či válečných konfliktů.“

Kontakt pro média: **Markéta Růžičková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 777 970 812

Šlechtit rychleji, levněji a snáze

O odborné expertizy a analýzy, které aplikační laboratoř nabízí, je podle jejího vedoucího Jana Šafáře stále větší zájem. „Některé metody umíme nejlépe na světě a máme k dispozici nejmodernější přístroje. Těší nás, že můžeme šlechtitelům nabídnout naše know-how, a propojit tak vědu s praxí. Pokud mám jmenovat některé z úspěšných spoluprací, jsou to například cytometrické analýzy, které pomohly šlechtitelům ve vývoji nových kultivarů kukuřice, mučoulů, konopí nebo petúnií. Genotypováním rajčete se nám podařilo určit důležité geny související se zralostí a odolností vůči chorobám této oblíbené plodiny. Vyvinuli jsme také DNA markery pro třešeň a ječmen, které poslouží při šlechtění odrůd s požadovanými vlastnostmi. Všechny tyto výsledky výrazně usnadní, urychlí a zlevní šlechtitelský proces,“ sdělil Jan Šafář.

Aplikační laboratoř pro zemědělský výzkum nabízí zájemcům také odborné semináře, přednášky, osobní konzultace či praktické workshopy, ve kterých se šlechtitelé seznamují s principy nejmodernějších metod molekulární biologie a genomiky a současně si mohou přímo v laboratoři vyzkoušet jejich praktickou aplikaci.

V nejbližší budoucnosti využijí olomoučtí vědci znalosti v další významné oblasti, kterou jsou metody genového inženýrství. Techniky založené na tzv. CRISPR/Cas9 systému, jenž umožňuje cíleně měnit dědičnou informaci, by měly být v Evropské unii brzy povoleny. Šlechtitelům se tak otevrou možnosti k dosažení cílů, které by byly jinak velmi obtížné nebo dokonce nereálné. Na tuto novou možnost spolupráce jsou vědci z Aplikační laboratoře pro zemědělský výzkum připraveni a zaznamenávají již první zájemce, jimž budou moci díky dlouhodobým zkušenostem v této oblasti fundovaně poradit a pomoci.

Více informací:

Ing. **Radoslava Kvasničková**
Centrum strukturní a funkční genomiky rostlin
Ústav experimentální botaniky AV ČR
Šlechtitelů 31, 783 71 Olomouc-Holice
+420 602 175 579, +420 585 238 701
kvasnickova@ueb.cas.cz

Fotogalerie

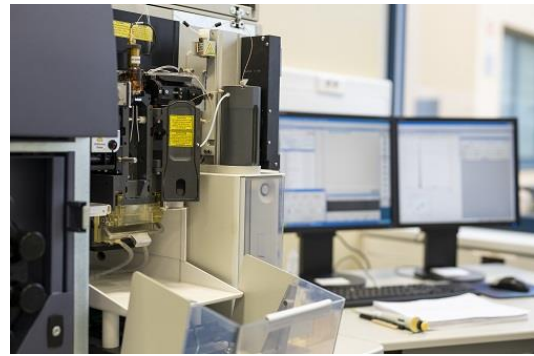
Nové prostory laboratoře
FOTO:ÚEB

Pokusné rostliny ve skleníku
FOTO: ÚEB

Naklíčené semenáčky obilí
FOTO: ÚEB

*Průtokový cytometr slouží k izolaci buněčných jader
a chromozomů*
FOTO: ÚEB